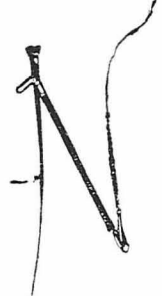

ΦΙΝΛΑΝΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΚΑΡΛ ΤΑΒΑΣΤΖΕΡΝΑ

..... ΓΙΑ ΔΙΛΙΟΝ ΚΑΙΝΟ .....
.....

ΥΧΤΩΝΕ...

Στη στρατιωτική φυλακή, που ήταν χωρισμένη στη γωνία άκρη του 'Αγίου Μιχαήλ, στις όχθες του ποταμού Σούσι, γινόταν το θραυτικό προσκλητήριο των άνδρων της φρουράς, το προσκλητήριο των φυλακισμένων και ή αλλαγή των σκοπών. 'Η πόρτες των κελιών και των βαλιάνων Έβλεπαν βαρείες κι οι δεσμοφύλακες περνούσαν τις αλυσίδες στα κλειδιά τους.

Λίγο πιο πέρα απ' τη φυλακή, στον μεγάλο δρόμο που οδηγεί στην άμμοδη πεδιάδα, άρριβός στην έξοδο της πόλεως, βρισκόταν ο στρατώνας των κοζάκων. Ένα μακροχρόνιο χιτώμα, χτισμένο όλο από ξύλο. Στο έσοτερό του στεγανάνα άντηχόσαν τώρα τα τραγούδια των κοζάκων....

Σ' ένα παράθυρο του δεύτερου πατώματος της φυλακής, που ήταν διατεθειμένο για κείνους που είχαν φυλακιστεί για χρέη, ήταν άκουμπισμένος ο Χέικκι Χυττόνεν, με τα μάτια χαμφομένα πέρα στον δρόμονα. Το θραυτικό κοζάκωνά φως του σφουροπόματος έβλεπε κι ο Χυττόνεν υπορούσε ν' άναστην μ' όλη του την ησυχία τον χλιαρό άερα, γιατί στους φυλακισμένους της κατηγορίας του δεν άραφούσαν και μεγάλη άσπρησότητα. Οι χρωτισμένοι για χρέη, δεν ήταν άνθρωπα επάνδωνοι και ν' αυτό τα παράθυρά τους δεν είχαν κάγκελα. 'Έτσι ο Χέικκι Χυττόνεν καθόταν τώρα μέσ' απ' το μισανυχτό παράθυρο και κούτταζε άνατέμωνα την άμμοδη πεδιάδα, παραδομένος στους στοχαρωμούς του. 'Ήταν χαμφομένος.... Την άλλη μέρα τελείωνε ή φυλακίσις του. Θα μπορούσε να Ξαναγορήσει πίσω στην άργακωκία του, στο Πιεξάμακι, και να επόλεση στο άδωνάνα των δημοκρατικών του.

'Όταν πρό δίλιον έβδωκόων των είχαν ριζεί στη φυλακή, ο Χέικκι Χυττόνεν στενάθε διαρωός για τη σκληρότητα του δικαστού του, που τον είχε φυλακίσει άρριβός τη στιγμή που ή παρουσία του ήταν άπαραίτητη στην άργακωκία του για τη συγχωμική. 'Αλλά έλαττα, αγο—αγά, είχε ησυχάσει. Τι τον έπιελλε, στο κάτω—κάτω, αν ήταν φυλακή; Δεν είχε κάνει κανένα έγκλημα, ούτε καμιά κλοπή. Δεν είχε άπορώσει άπορώστατα τα χρέη του. Θα τα πλήρωνε όμως μετά την ποινήνα των δημοκρατικών. 'Όσο για την συγχωμική, ή γυνάικα του κι ο μεγάλος γυός του θα μπορούσαν να τα καταφέρουν και μόνοι τους.

'Από τότε που είχε κλει στη φυλακή, ο Χυττόνεν δεν είχε άισθανθεί ούτε τη μωροδία του καπνού. 'Απαγορεύονταν εκεί μέσα το κάπνισμα κι αυτό ήταν ή σκληρότερη απ' τις στέρησις του.... 'Απόψε όμως, την ώρα αυτή, τη γλυκεία του θραυτικού, άισθανόταν άκατακωπητή έπαθμα να καπνίση ένα τσιγάρο.

'Ένα μονάχα τσιγάρο, λίγες ρομφιές; θα τοίφταναν....

'Ένώ έκανε τις σκέψις αυτές, τα μάτια του έπεσαν επάνω στον κοζάκον που φρουρούσε στη σκοπιά, κάτω απ' τον τοίχο. 'Ήταν ένας κοζάκων που τον έλεγαν 'Ιβάν Κοουζάκοφ, και που πρό δίλιον υόλις, με την γενική άλλαγή της φρουράς, έγκυταστάθηκε εκεί πέρα.

'Ένόσθ ή περιπόλις της άλλαγής πληγανωροχόσαν εδώ κι εκεί, ο 'Ιβάν Κοουζάκοφ έκανε κανονικά τους σαρανά βηματισμούς άπάνω—κάτω, μπροστά στη σκοπιά του, με το άλαφρό, βραχιλίονό όπλο του επ' ώμοι. 'Όταν όμως ή πρωτόλις έβγαζε, ο κοζάκων άκούμπισσε το όπλο του στον τοίχο, Ξεσάφισε τη ζώνη του κι έκάθισε μέσα στη σκοπιά του, Ξαλιώνοντας τα πόδια του σ' όλο το μέγος τους. Με σγανή ύπόζωση την άρχισε βύττερα να τραγούδη τα τραγούδια που άκούει να λένε φωνάζα οι άλλοι συνάδελφοί του μέσα στον στρατώννα. 'Η σκέψις του άρχισαν να πλανώνται αγά—αγά στην άπέραντη πεδιάδα της παρσίσις του, άνίμεσα στην όποια Ξεπιλύόταν σαν κορδέλλα ένα φαρδόν σταχτοζώτερο ποτάμι, ένα ποτάμι βαρύ και άργό, αλλά τόσο γλυκό, τόσο γνάμομο.

Έχλαν περσίσει τρία χρόνια από τότε που, νεαρόστος, παυδι άκουα ο στρατιώτης αυτός, είχε φάγει απ' το Ντόν, την πατρίδα του. 'Από τότε έμεινε στη φρουρά του 'Αγίου Μιχαήλ, μέσα σε μιά χώρα Ξένη γι' αυτόν. Και στα τρία αυτά χρόνια απ' τη γλώσσα του τόπου δεν είχε μάθει τίποτε άλλο, παρά μόνο βλαστημίες. Τρία διάκληρα χρόνια είχαν περσίσει μονότονα, στερεότωνα, χωρίς καμιά ποιλία.

Το βλέμμα του γύριζε τώρα προσεχτικά προς όλες τις πλευρές. 'Αν τουλάχιστον οι

φυλακισμένοι έβλεπαν καμιά άποτέμω άποδράσις, αυτό θα έφερνε κάκου διασκέδασα, κάκου ποιλία. 'Αλλά όχι... Το βλέμμα του δεν έβλεπε τίποτε το ύπαιτο. 'Αφού εκούτταζε μιά άκουα φορά γύρω του, ο 'Ιβάν έβγαλε μιά καπνοθήκη απ' τη τσέπη του, γέμισε την πίπα του και την άναψε.

Τη στιγμή αυτή άρριβός, ο Χέικκι Χυττόνεν ένοιωσε μιά άνατριχίλα σ' όλο του το χωμιά.

—Καπνός; μουρμούρισε με λαχτάρα. Μά από που άραγε έρχεται αυτή ή μωροδία του καπνού;

'Εσπυρε με προφύλαξη πού έβγα και κούτταζε δά κι εκεί. Τέλος ελδε το φρουρό κοζάκον που κάτταζε. Κρέμασε τότε το κεφάλι του όσο μπορούσε περισσότερο προς τα έξω και με τόνο παρακλητικό φώναξε στον κοζάκον σε φινλανδική γλώσσα :

—'Άκου, άδελφική καρδούλα!... Πέταξε, ψυχούλα μου, μιά στάλα καπνό και στον καμμένο τον γέρο που ρομφάει άδων άερα.

Στο άκουσμα της φωνής αυτής, ο κοζάκων σήρασε έκαλιρετος το κεφάλι του, ελδε το φυλακισμένο και γεμάτος θυμό του έβγαψε με το χέρι νά μητ άμέσως μέσα.

'Ο κανονισμός ήταν άμειλιτος: 'Απαγορεύεται άυστηρώς κάθε συνωμλία φρουρών και φυλακισμένων. Διαφορετικά, ο φρουρός πυροβόλει κ.τ.λ.»

Μά ο γέρο Χυττόνεν είχε δει κατά την άναμμένη πίπα στο στόμα του φρουρού και δεν μπορούσε να κρατηθή.

—'Όστε έσύ λοιπόν, άδελφική καρδούλα, καπνίσεις; φωνάξε. Άσπε και μέσα λίγο καπνό και θα σου τον άναπλώσω άσθρο δεκαπίπνα.

—Πέρεκε! φωνάξε ο κοζάκων άγρια και συνάδερμε την φινλανδική αυτή λέξι με τη γροθιά του σηραμμένη προς τα επάνω.

—Μά τί έχεις και βρίζεις έτσι, άδελφική καρδούλα; 'Εγώ δεν είμαι κανένα κλέφτης.... 'Ο εισπράκτορας των διωδών μ' έβγασε στη φυλακή για είκοσι ρομφίλια. 'Έγινονα σου όμως.... Θα σου έπιστρέφω τον καπνό σου άσθρο κούλια, μόλις βγω από δά μέσα.

'Ο κοζάκων στενέων διατακωκός, μη Ξεροντας τί να κάνει, ένώ ο Χέικκι Χυττόνεν έξακολούθησε :

—Μά άκουσε λοιπόν, άδελφική καρδούλα.... εγώ δεν θέλω ποιά. Μιά χουφτίτσα, τόσο δά....

—Πέρεκε! φωνάξε πάλι ο 'Ιβάν παίονοντας το όπλο του.

—Θεέ μου! Θεέ μου! Πώς βρίζεις; 'Εγώ δεν κάνω δά κανένα κακό. 'Ε, έ... Σηραίνεις το όπλο σου; Δεν θα σκοτώσης βέβαια έναν άνθρωπα γιατί σου ήρτισε τόσο δά καπνό. 'Εγώ είμαι ο Χέικκι Χυττόνεν απ' το Πιεξάμακι. Ρώτησε μιά μένα και θα σου πούν δόλι....

'Ο κοζάκων δεν καταλάβαινε ούτε λέξι από όσα έλεγε στη φινλανδική ο Χυττόνεν. Και μολονότι ή φουσιγωμία του φυλακισμένου του έπνιπε βρισποσότητα, ή έπαυση του τον έκανε νά θυμώδη. 'Αλλώστε ο κανονισμός άπαγορευε ρητός στους φρουρούς τις συνωμλίαι με τους φυλακισμένους και ο 'Ιβάν ήξερε ότι αν τον έβλεπε κανέναν, θάτρογε είκοσιπρόσους ώρες φυλακή, εκτός απ' το μαρτύριονα που θα του έδωνε ο λοχαγός. 'Έκανε λοιπόν μιά τελευταία άποτέμω. 'Ακούμπισσε το όπλο του στον τοίχο και άρχισε νά χαμφομιά με τα δύο του χέρια και νά φωνάξει, σαν να ήθελε νά διώξη καμιά γελιάδα απ' τα σπατά.

—Πέρεκε! Πέρεκε! Πέρεκε!

'Αλλά ή χαμφές χαμφομής του κοζάκων έβλεπαν το γέρο χωροκό νά Ξεσάφισε σε γέλια.

—Τι άσπελις που φάινεσαι! του φωνάξε. Πρώτα—πρώτα με ρομφρίζεις με το όπλο σου, έπειτα μουρμούριζεις σαν παρως... Κι όλα αυτά, ενώ μπορείς άπολώστατα νά μου δώσης μιά ταμνομιά καπνό.

'Ο 'Ιβάν Ξαναπήρε πάλι το όπλο του.

—'Ε, έ;... Θα Ξαναγορήσις πάλι; φωνάξε ο Χυττόνεν. Πελείωνε λοιπόν με τ' όπλο σου. Δεν είμαι ούτε δολοφόμος, ούτε κλέφτης, παιδί μου. Είμαι ο Χέικκι Χυττόνεν από το Πιεξάμακι....

Μά ο Χέικκι Χυττόνεν έμεινε με τη φράση χαμφομένη στο στόμα. 'Ο κοζάκων είχε χάσει την ύπομνηση του και πυροβόλησε. 'Η σφαίρα χτύπησε στην πέτρινη χορτίνα του παραθύρου κι' από εκεί πετάχτηκε και σφηνώθηκε μέσα στο πειραματικό φινλανδικό κρανίο του γέρο χωροκού.

'Ο Χέικκι Χυττόνεν με τ' όνομα του χωροκού του μωό στά χείλη του, ταλαντεύτηκε για μιά στιγμή, άπλωσε τα χέρια του στο κενό κι' έπεσε προς τα πίσω, χωρίς νά βγάλη ούτε μιά κραυγή, ούτε ένα στεναγμό....

ΗΜΩΝ ΣΕΡΒΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
Η ΕΚΔΙΚΗΣΙ ΤΟΥ ΚΟΣΣΟΒΟΥ
'Η μόχη τελείωνε. 'Ενίχησαμε!
Στο αίμα την τιμή μας άνασπασαμε.
Μές σου έχθρου την άτιμη φυγή
επλόθηκε το Κόσσοφου ή τροπή.
Γενίτοραρι τη χώρα μας πατήσαν...
Φτωχέ ραγιά, την ετυχία σου σβόσανε...
Φουσιμονών με λύσσα και μ' όρημ...
Πάνε, ραγιά, οι καρποί σου κι' οι δρυμοί!
'Ω στέγες των σπιτιών μας γιατί τρίζετε;
Τών κοριτιών μας ή τιμή γιατί Ξοχιζείται;
Χαλάξ Γενιτοάρων, δύστυχε ραγιά,
κρυμψίσι σπία, λούσα και μ' παιδιά.
Στη Σερβική μας γή οι τόφοι σβόστηκαν,
άπάνω στα κρανία παλαιο χιττόκων...
Μές σου ραγιά το μάτι δάκρυ δεν χωρεί.
Τρίξε τα δόντια, τρίξε την καρδιά,
κρόψε τον πόνο σου, φτωχέ ραγιά,
και φτάνει τώρα ή ώρα ή τρομερή!